

Dosarul nr. 2rci-44/23
2-18184155-01-2rci-23062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (Gh. Mîțu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (B. Bîrca, O. Cojocaru, S. Iorgov)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (Eu. Clim, O. Cojocaru, S. Iorgov)

D E C I Z I E

09 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion, în cadrul procesului de insolvență intentat față de SC „Impex Agroprim” SRL,

împotriva încheierii din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Stock Trading”, Popa Ion, împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 06 septembrie 2018, debitorul SRL „Impex Agroprim” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința sa.

Prin încheierea din 10 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cererea introductivă a fost admisă spre examinare, iar prin hotărârea din 25 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, a fost intentat procesul de insolvență în privința debitorului SRL „Impex Agroprim”.

La 08 noiembrie 2018 ÎCS „Stock-Trading” SRL a depus cerere de validare a creanțelor garantate în sumă de 38 956 741,73 lei și creanțe chirografare în sumă de 1 414 983,07 lei.

La 30 noiembrie 2018, administratorul insolvenței SRL „Impex Agroprim”, Dogot Constantin a înregistrat tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva debitorului SRL „Impex Agroprim”.

La 05 decembrie 2018, ÎCS „Stock-Trading” SRL a depus contestație împotriva acțiunii administratorului insolvenței SRL „Impex Agroprim” de neinclusiune a creanțelor sale în tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului SRL „Impex Agroprim”.

Prin încheierea din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial contestația înaintată de ÎCS „Stock-Trading” SRL împotriva

acțiunilor administratorului insolvenței SC „Impex Agroprim” SRL de neinclușere a creanșelor sale în tabelul definitiv al creanșelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului SC „Impex Agroprim” SRL. S-a validat creanșă ÎCS „StockTrading” SRL în sumă totală de 4 895 311,02 lei, cu titlu de creanșă chirografară de rangul V față de debitorul SRL „Impex-Agroprim”. S-a obligat administratorul insolvenței SC „Impex-Agroprim” SRL - Dogot Constantin, să includă în tabelul definitiv al creanșelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului SC „ImpexAgroprim” SRL, creanșă ÎCS „Stock-Trading” SRL în valoare totală de 4 895 311,02 lei la categoria creanșelor chirografare de rangul V. În rest, contestația înaintată de ÎCS „StockTrading” SRL s-a respins ca neîntemeiată. S-a admis parțial contestația SC ”Impex Agroprim” SRL împotriva cererii de validare a creanșelor înaintate de ÎCS ”Stock-Trading” SRL. S-a respins cererea de validare a creanșei ÎCS ”Stock-Trading” SRL în partea validării creanșelor sale în mărime totală de 35 476 413 ,78 lei. În rest, contestația înaintată de SC ”Impex Agroprim” SRL s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, ÎCS „Stock-Trading” SRL, reprezentată de Doga Cristina, a declarat recurs împotriva încheierii nominalizate.

Prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul reprezentantului ÎCS „Stock-Trading” SRL, Doga Cristina.

S-a casat parțial încheierea din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea în care s-a admis parțial contestația înaintată de SRL „Impex Agroprim” împotriva cererii de validare a creanșelor ÎCS „Stock-Trading” SRL, s-a respins cererea de validare a creanșelor ÎCS „Stock-Trading” SRL în mărime de 35 476 413,78 lei, și în această parte s-a emis o încheiere nouă prin care: s-a respins contestația înaintată de SRL „Impex Agroprim” împotriva cererii de validare a creanșelor ÎCS „Stock-Trading” SRL în mărime de 35 476 413,78 lei.

S-a respins recursul reprezentantului ÎCS „Stock-Trading” SRL, Doga Cristina, împotriva încheierii din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, emise în cauza de insolvență față de SRL „Impex Agroprim” în partea în care: - s-a admis parțial contestația înaintată de ÎCS „Stock-Trading” SRL împotriva acțiunilor administratorului insolvenței SRL „Impex Agroprim” de neinclușere a creanșelor sale în tabelul definitiv al creanșelor creditorilor și s-a validat creanșă ÎCS „Stock-Trading” SRL în sumă de 4 895 311,02 cu titlu de creanșă chirografară de rangul V; s-a obligat administratorul insolvenței SRL „Impex Agroprim”, să includă această creanșă în tabelul definitiv al creanșelor la categoria creanșelor chirografare; s-a respins în rest contestația ca neîntemeiată.

S-a menținut încheierea din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, emisă pe marginea contestației ÎCS „Stock-Trading” SRL împotriva tabelului definitiv al creanșelor SRL „Impex Agroprim” privind neinclușerea în tabelul definitiv spre validare a creanșelor sale.

La data de 07 februarie 2023, lichidatorul SRL „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de lichidatorul SRL „Stock Trading”, Popa Ion, împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 14 iunie 2023, lichidatorul SRL „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion, a declarat recurs împotriva încheierii din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii contestate, admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii și emiterea unei decizii privind admiterea cererea de revizuire; casarea deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei în Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecarea recursului declarat de SRL „Stock-Trading” împotriva încheierii din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea respingerii contestației declarată SRL „Stock-Trading” împotriva tabelului definitiv al creanțelor SRL „Impex Agroprim” în partea neadmiterii creanței sale în mărime de 1 686 275.80 USD.

În motivarea recursului s-a invocat că, în procesul de insolvență intentat față de SRL „Impex Agroprim”, cererea de validare a creanței depusă de SRL „Stock-Trading”, întemeiată în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 4903 din 18 noiembrie 2013, a fost respinsă, din motivul că contractul de vânzare-cumpărare a fost reziliat prin hotărâre judecătorească irevocabilă, iar acordul adițional la contract nu produce efecte juridice de sine stătător, întrucât acesta nu poate fi considerat un nou contract de vânzare-cumpărare, iar contractul reziliat nu poate fi reabilitat printr-un acord adițional.

A notat că la data de 12 noiembrie 2020, SRL „Stock-Trading”, în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Impex Agroprim”, în procedura falimentului cu privire la rectificarea Registrului bunurilor imobile, prin care a solicitat rectificarea prin radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al SRL „Impex Agroprim” asupra bunurilor imobile. Și prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral acțiunea înaintată de SRL „Stock-Trading” în procedura falimentului.

A menționat că prin decizia din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2022, s-au admis apelurile declarate de avocatul Adrian Manolache și administratorul autorizat Dumitru Cucu în interesele SRL „Impex Agroprim”, în procedura falimentului și s-a casat hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a adoptat o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Stock-Trading” în procedura falimentului.

Recurenta a subliniat că, în rezultatul emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție, au fost descoperite circumstanțe noi celor reținute în decizia din 02 iulie 2019 Curții de Apel Chișinău și anume: după pronunțarea hotărârii din 25 mai 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, părțile și-au manifestat voința de a modifica contractul de vânzare-cumpărare prin încheierea acordului adițional și înregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile, devenind opozabil terților; înregistrarea contractului și a acordului adițional a avut drept consecință nașterea efectelor acestora; înregistrarea dreptului de proprietate în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 4903 din 18 noiembrie 2013 s-a efectuat în perioada când acesta era în vigoare; încheierea Acordului adițional nr. 1 din 06 iunie 2016 denotă dorința părților contractante de a păstra continuitatea relațiilor contractuale, renunțând la reziliere.

Prin urmare, recurenta consideră neîntemeiată concluzia instanței de revizuire cu privire la faptul că motivele invocate în susținerea cererii de revizuire nu cad sub incidența prevederilor art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, or circumstanțele noi pe care aceasta și-a întemeiat cererea de revizuire împotriva deciziei din 02 iulie

2019 a Curții de Apel Chișinău, se desprind din decizia din 09 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

Recurenta a invocat că, la caz, se atestă situația când: prin efectul emiterii încheierii din 26 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, menținută prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, SRL „Impex Agroprim” a fost degrevată de obligația de plată către SRL „Stock-Trading” a prețului contractului de vânzare-cumpărare nr. 4903 din 18 noiembrie 2013, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 6 iunie 2016, întrucât acest contract nu ar produce efecte juridice, iar prin efectul emiterii deciziei Curții Supreme de Justiție nominalizate, SRL „Impex Agroprim” i-a fost confirmat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile cumpărate de la SRL „Stock-Trading” în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 4903 din 18 noiembrie 2013, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 6 iunie 2016, întrucât acest contract ar produce efecte juridice.

Recurenta a notat că, SRL „Impex Agroprim” înregistrează o datorie față de SRL „Stock-Trading” la plata prețului stabilit prin contractul nr. 4903 din 18 noiembrie 2013, în mărime de 1 532 978 USD. Însă, din motivul că instanțele de judecată naționale au pronunțat două acte judecătorești contradictorii, recurenta este privată de dreptul de a-și valorifica dreptul de creanță. Astfel, prin admiterea cererii de revizuire, s-ar fi corectat erorile judiciare și omisiunile justiției.

Recurenta a obiectat că, instanța de revizuire nu a ținut cont de esența revizuirii, care constă anume în anularea unui act judecătoresc irevocabil, fiind unica cale stabilită de legiuitor în acest sens, conform art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Recurenta a invocat că instanța de revizuire, menționând faptul că prin anularea unui act irevocabil se încalcă atât prevederile naționale, cât și cele internaționale, nu a invocat nicio normă în acest sens. La fel, instanța de revizuire nu a dezbătut problemele ridicate de revizuent în cererea de revizuire, emițând un act judecătoresc nemotivat, în care nu a răspuns la niciun argument din cele invocate de revizuent.

La 23 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului depus de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion, împotriva încheierii din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Potrivit art. 453 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încheierea de respingere a cererii de revizuire poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, cu excepția cazurilor în care cererea de revizuire este examinată de Curtea Supremă de Justiție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 06 iunie 2023, însă expediată pentru notificare participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 08 iunie 2023 (f.d.138).

Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat la 14 iunie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Potrivit art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit. b).

Prevederile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă ca temei de revizuire că ar fi devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată și să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

La caz, se reține că circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizientului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizientul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Cu referire la motivul de revizuire a deciziei instanței de apel prin prisma temeiului prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, și anume emiterea deciziei din 09 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, aceasta nu

cade sub incidența prevederilor nominalizate, iar ca rezultat se indică asupra caracterului declarativ al cererii de revizuire, fiind lipsită de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului revizuyentei cu soluția dată de instanța de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a revizuirii.

Or, revizuenta a invocat că la caz, prin încheierea din 26 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, menținută prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, SRL „Impex Agroprim” a fost degrevată de obligația de plată către SRL „Stock-Trading” întrucât contractul de vânzare-cumpărare nr. 4903 din 18 noiembrie 2013, modificat prin acordul adițional nr. 1 din 6 iunie 2016 nu ar produce efecte juridice, iar prin decizia din 09 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a stabilit că acest contract ar produce efecte juridice.

Astfel, în speță suntem în prezența acelorași fapte, cărora li-a fost dată apreciere prin două acte judecătorești, decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 09 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție. Prin urmare, circumstanțelor invocate de revizuentă ca fiind noi, le-a fost dată apreciere prin decizia a cărei revizuire se solicită.

Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție subliniază că în cazul în care se invocă temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, însă să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă, circumstanță care nu se atestă la caz.

În contextul expus, completul de judecată a Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 06 iunie 2023 precum că, circumstanțele invocate de către lichidatorul SRL „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion, ca temei de revizuire a deciziei din 02 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție reține că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (cauza Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui

litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Josan vs. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, completul de judecată a Curții Supreme de Justiție reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de lichidatorul SRL „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de lichidatorul SRL „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion sunt neîntemeiate, completul de judecată a Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Stock Trading”, în procedura falimentului, Popa Ion.

Se menține încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cadrul procesului de insolvență intentat față de SC „Impex Agroprim” SRL.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc